

Abstrakt

Distinkce kontinentálního a anglosaského typu právní kultury a tendence k jejich sblížení

V předkládané disertační práci je posuzováno, zda je stále aktuální považovat anglosaský a kontinentální typ právní kultury za dva specifické, od sebe se odlišující sociokulturní systémy. Těžiště práce tedy spočívá v komparaci právní kultury anglosaské a právní kultury kontinentální.

V práci je testována hypotéza, presumující, že existuje dlouhodobá tendence ke sblížení anglosaské a kontinentální právní kultury. Práce usiluje o nalezení takových stěžejních faktorů, které působí na vzájemný vztah jmenovaných právních kultur.

Základní metodou této práce je metoda srovnávací ve své sociologické podobě. Typicky je používána multilaterální komparatistika. Svě místo zde zaujímá také komparace historická. K sociologickému pojetí se pojí zohlednění dominantních myšlenkových proudů v obou typech právní kultury. Reflektován je rovněž rozdílný způsob psaní soudních rozhodnutí či metody interpretace právních předpisů.

V práci je představena samotná problematika komparace a její možnosti, podstata právních kultur, metodologický přístup i historické změny v kontinentálním a anglosaském typu právní kultury. Analyzován je sociologicko-právní význam rozlišení anglosaské a kontinentální kultury. Odůvodněn je názor, že distinkce obou právních kultur má smysl nejen v soukromém právu, ale také v právu ústavním a ve sféře dělby moci. Přihlédnuto je k filosofickým proudům, působícím na interpretaci právních předpisů a na způsob psaní soudních rozhodnutí. Pojednáno je o harmonizačním vlivu používání komparativní metody národními soudy a rozebrána je otázka, zda má stále význam rozlišovat mateřské a dceřiné právní řády. Je analyzován vliv, který při sblížení anglosaského a kontinentálního práva hrálo přijetí HRA 1998, vedoucí k zásadní změně tradiční interpretace právních norem v Británii. V úvahu byly vzaty také divergující trendy, vedoucí například ke snaze o prosazení separátní listiny práv. Zohledněn je brexit. V rámci srovnávání typických právních institutů byla do práce zařazena rovněž komparace přístupů ke smluvnímu zastoupení. Jakožto ke globálnímu trendu, ovlivňujícímu obě právní kultury, je pojednáno o přístupech k ochraně osobních údajů. Jelikož se v Evropě projevuje vliv islámského práva, jsou do práce zařazeny způsoby, jakými se obě právní kultury se střetem evropského a islámského právního systému vypořádávají.

Z práce vyplývá, že obě kultury dlouhodobě konvergují, nicméně v krátkodobé časové perspektivě dochází spíše k odklonu britského systému od kontinentálního. Výhledově lze

ovšem předpokládat, že vzhledem ke globalizaci budou obě kultury z dlouhodobého hlediska konvergovat.

Klíčová slova: komparativní právní metoda, anglosaské právo, kontinentální právo